

Wyrok z dnia 7 kwietnia 2006 r.

I PK 149/05

Na podstawie art. 472 k.p.c. nie można skracać terminu trzech dni do zawiadomienia strony o posiedzeniu jawnym określonego w art. 149 § 2 *in fine* k.p.c.

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie: SN Andrzej Wróbel, SA Romualda Spyt (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 kwietnia 2006 r. sprawy z powództwa Franciszka B. przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w N. o odszkodowanie i zadośćuczynienie, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie z dnia 22 lutego 2005 r., [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania, znosząc postępowanie apelacyjne w całości i pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Powód Franciszek B. wniósł o zasądzenie od Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w N. między innymi kwoty 16.380 zł tytułem odszkodowania za spowodowanie zwłoki w jego awansie zawodowym. W uzasadnieniu pozwu podał, iż w umowie wadliwie określono jego stopień awansu zawodowego. Zamiast przyznać stopień nauczyciela kontraktowego, zatrudniono go jako stażystę. Ten stan rzeczy pozbawił go możliwości zaliczenia rocznego stażu pracy do uzyskania kolejnego awansu zawodowego.

Sąd pierwszej instancji ustalając, że pozwany dopiero w sierpniu 2004 r. określił wynagrodzenie powoda na poziomie wynagrodzenia nauczyciela kontraktowego i dokonał wypłaty, zasądził na jego rzecz ustawowe odsetki za zwłokę, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Wyrok ten został przez powoda zaskarżony w części dotyczącej oddalenia powództwa i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie, rozpoznając apelację powoda w dniu 22 lutego 2005 r. oddalił apelację dotyczącą powyższego żądania.

Wyrok powyższy zaskarżył skargą kasacyjną powód i zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną interpretację przepisów dotyczących stopnia zawodowego i wynikających stąd uprawnień nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty (art. 9a ust. 3 Karty Nauczyciela); naruszenie przepisów prawa procesowego (art. 398³ § 1 pkt 2), co miało istotny wpływ na wynik sprawy: 1) przez powiadomienie apelującego o terminie rozprawy telefonicznie, w dniu ją poprzedzającym, uniemożliwiającym przybycie na wyznaczony termin. Mimo że dotarło ono do adresata, to uniemożliwiło mu wzięcie udziału w rozprawie ze względu na odległość od miejsca jego pobytu do siedziby Sądu drugiej instancji (art. 398³ § 1 pkt 2 w związku z art. 149 i 472 k.p.c.); 2) przez niezastosowanie art. 149 § 2 k.p.c. i niepowiadomienie apelującego o rozprawie na trzy dni przed jej terminem; 3) niepouczenie apelującego o możliwości zgłoszenia wniosku o odroczenie rozprawy (art. 391 § 1 w związku z art. 5 k.p.c.).

Wskazując na powyższe podstawy skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Olsztynie i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona w zakresie zarzutu sformułowanego przez skarżącego jako naruszenie prawa procesowego mającego istotny wpływ na wynik sprawy, a polegającego na powiadomieniu skarżącego w przeddzień o terminie rozprawy apelacyjnej. Naruszenie to Sąd Najwyższy zakwalifikował jako pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw wskazane w art. 379 pkt 5 k.p.c., który to zarzut brany jest pod uwagę z urzędu zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. W myśl art. 149 k.p.c. *in fine* wezwanie (zawiadomienie) o terminie rozprawy powinno być doręczone co najmniej tydzień przed posiedzeniem. W przypadkach pilnych termin ten może być skrócony do trzech dni. Zagwarantowane tym przepisem terminy mają umożliwić

stronie przygotowanie się do posiedzenia, a termin trzech dni stanowi w tym przypadku absolutne minimum, którego dalsze skrócenie może narazić Sąd na zarzut pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw. Przepis szczególny art. 472 k.p.c. przewidujący uproszczone i odformalizowane formy zawiadomienia, obowiązujący w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, dotyczy wyłącznie sposobu doręczenia pisma procesowego - w tym zawiadomienia o terminie posiedzenia - i stanowi odstępstwo od zasad wyrażonych w art. 131 - 137 k.p.c. Nie można natomiast na tej podstawie prawnej skracać terminów wskazanych w przepisie art. 149 k.p.c. *in fine*.

Zgodnie z art. 214 k.p.c. rozprawa ulega odroczeniu, jeśli sąd stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo jeżeli nieobecność strony jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przewyżyć. W przedmiotowej sprawie przeszkoda taka zaistniała, bowiem powód został telefonicznie powiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej w dzień ją poprzedzający i biorąc pod uwagę odległość, jaka dzieliła go od siedziby Sądu Okręgowego w Olsztynie (500 km), nie miał możliwości uczestniczenia w rozprawie, co więcej nie miał możliwości złożenia wniosku o odroczenie rozprawy, ponieważ procedura cywilna nie przewiduje wniosków procesowych składanych drogą telefoniczną. Stąd bez znaczenia dla oceny przedmiotowej kwestii pozostaje notatka urzędowa pracownika Sądu Okręgowego z przeprowadzonej z powodem rozmowy telefonicznej, zawierająca informację, że zawiadomiony o terminie rozprawy nie wniósł o jej odroczenie. Zapewnienie stronie, działającej bez pełnomocnika, możliwości uczestniczenia w rozprawie, z której strona zawiadomiona może a nie musi skorzystać, gwarantuje ochronę jej interesów w procesie, a działanie przeciwne powoduje pozbawienie strony możliwości obrony tych interesów, co pociąga za sobą uchylenie zaskarżonego wyroku i zniesienie postępowania apelacyjnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p. i w związku z art. 386 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====